

نوشته

بابر بنیانگذار پادشاهی گورکانی هند بود. او در اندیجان، فرغانه در آسیای میانه به دنیا آمد. پدر او عمر شیخ میرزا بود و پدر پدر جد او پادشاه تیمور بود. نام تولد او ظهیرالدین محمد بود اما پدر بزرگش نمی‌توانست نام او را تلفظ بکند. به دلیل آن او نام خودمانی بابر را به او داد. او زبان‌های فارسی و جغتای صحبت کرد.

وقتی که او دوازده سال داشت، پادشاه فرغانه شد. او شهر سمرقند را تسخیر کرد. وقتی او در سمرقند بود، برادرش به فرغانه حمله کرد. بابر دوباره فرغانه را گرفت، اما عمویش محمد شیبانی خان به سمرقند حمله کرد. بابر دوباره فرغانه، سمرقند و کابل را فتح کرد، اما محمد شیبانی خان او را شکست داد.

بابر فکر کرد که می‌تواند امپراتوری لودی را در هند شکست بدهد، یعنی او افغان‌ها و تاجیک‌ها را در ارتش خود استخدام کرد. وقتی سی و شش سال داشت، او به هندوستان حمله کرد.

او بعد از آن که ابراهیم لودی را در نبرد یکم پانی‌پت شکست داد، رانا سانگا را هم در نبرد کانوا شکست داد. او امپراتوری مغول را تأسیس کرد. چندی پس از آن در شهر آگرا درگذشت. تابوت او در باغ بابر در کابل است. او فرهنگ‌های فارسی و ترکی خود را به هندوستان معرفی کرد.

به اضافه معرفی فرهنگ فارسی به هندوستان، بابر هم تاکتیک‌ها جدید جنگ معرفی کرد. در هندوستان او نفر اول بود که در میدان از توپ‌ها استفاده کرد. مثلاً در نبرد پانیپت او تاکتیک "تولوگما" را در برابر ابراهیم لودی استفاده کرد. وقتی بابر در فرغانه بود، این تاکتیک را یاد کرد. بابر ارتش فیل‌ها جنگی ابراهیم لودی را شکست داد و او را کشت.

وقتی بابر درگذشت، پسرش همایون پادشاه شد. چندی پس از آن شیرشاه سوری (یا شیرخان) همایون را شکست داد در هندوستان و همایون به ایران صفوی فرار کرد. شیرخان به مدت پانزده سال پادشاهی گورکانی را حکومت کرد اما او درگذشت. بعد از آن همایون عادل شاه سوری و ارتشبدش هیمو بقال را شکست داد. همایون به دلیل زمین خورد از پله‌ها درگذشت.

English Translation

Babur was the founder of the Mughal Empire (Gurkani dynasty) of India. He was born in Andijan, Fergana in Central Asia. His father was Omar Sheikh Mirza and his paternal grandfather was the Shah Timur. His birth name was Zahir ad-Din Muhammad, but his grandfather could not pronounce his name. Because of that, he gave him the nickname "Babur". He spoke the Persian and Chagatai languages.

When he was twelve years old, he became king of Fergana. He conquered the city of Samarkand. While he was in Samarkand, his brother attacked Fergana. Babur took Fergana again, but his uncle Muhammad Shaybani Khan attacked Samarkand. Babur conquered Fergana, Samarkand and Kabul again, but was defeated by Muhammad Shaybani Khan.

Babur thought he could defeat the Lodi empire in India, so he recruited Afghans and Tajiks into his army. When he was thirty-six, he invaded India.

After defeating Ibrahim Lodi in the First Battle of Panipat, he also defeated Rana Sanga in the Battle of Khanwa. He established the Mughal (Mongol) Empire. He died shortly afterwards in the city of Agra. His coffin is in the Bagh-e-Babur in Kabul. He introduced his Persian and Turkish cultures to India.

In addition to introducing Persian culture to India, Babur also introduced new war tactics. In India, he was the first to use cannons on the field. For example, in the Battle of Panipat, he used the "Tulugma" tactic against Ibrahim Lodi. Babur learned this tactic when he was in Fergana. Babur defeated the army of war elephants of Ibrahim Lodi and killed him.

When Babur died, his son Humayun became king. Shortly afterwards, Sher Shah Suri (or Sher Khan) defeated Humayun in India and Humayun fled to Safavid Iran. Sher Khan ruled the Mughal Empire (Gurkani kingdom) for fifteen years, but he died. Humayun then defeated Adil Shah Suri and his general Hemu (the grocer). Humayun died from falling down the stairs.

Vocabulary

Other Information	Translation	Vocabulary
	Founder	بنیانگذار
شاه (نیمپراتور)	King	پادشاه
	To attack	حمله کردن (به کسی/ چیزی)
گرفتن (در اینجا) تسخیر کردن	To conquer	فتح کردن
فرارود ماوراءالنهر	Central Asia	آسیای میانه
	Great-great Grandfather	پدر پدر جد
	Birth name	نام تولد
	To pronounce	تلفظ کردن
مغلوب کردن	To defeat	شکست دادن
مردن to die فوت کردن pass away مرحوم شدن pass away آسمانی شدن to become heavenly	Pass away	درگذشتن
	Establish	تاسیس کردن
	Coffin/casket	تابوت
	After some time	چندی پس از آن
	Because of that	به دلیل آن
	To be able to	توانستن
Turkish conqueror (1336-1405)	Timur	تیمور
Dynasty of Timur	Gurkani dynasty	سلسله گورکانی
City in Uzbekistan	Samarkand	سمرقند
“Mongol” empire in Persian	Mughal empire	امپراتوری مغول
Babur promoted the Timurid Renaissance and patronized art	Persian and Turkish culture	فرهنگ‌های فارسی و ترکی

Simple past tense

One tense that was used during the text is the simple past tense. The past tense is created by removing the infinitive ending from the verb to create the past stem (such as کردن -> توانست and کرد -> توانستن). Then, the personal endings are added to the past stem. The endings that are created reflect the infinitive ending of the original word (so “I did” becomes “من کردم” reflecting “کردن”, and “I can” becomes “من توانستم” reflecting “توانستن”). The third-person singular does not have an ending but still reflects the original infinitive ending (“he ate” becomes “خورد” and “he died” becomes “درگذشت”). The negative is made by prepending “ن” to the verb (so “I didn’t do” becomes “من نکردم”, pronounced “ná-kardam” with the accent on the first “a”). There are additional use cases of the Persian simple past in colloquial that are not found in English, such as referring to events that just happened, or in idioms. Examples of sentences are:

1. او نمی توانست با شما برود.
2. پسر همایون (جلال الدین محمد اکبر) ، و ارتشبد بیرام خان هیمو بقال را کشت.
3. من دیروز امتحان اول من را تمام کردم.
4. استاد علوم کامپیوتر برای من معرفی نامه نوشت.
5. دیروز من به خواهرم کمک کردم.
6. همایون در کابل به دنیا آمد.
7. بابر زندگی نامه را نوشت ، به نام بابرنامه ، در زبان چغتای.

Translations of these sentences are:

1. He could not go with you.
2. The son of Humayun (Jalal ad-Din Muhammad Akbar), and the general Bairam Khan killed Hemu.
3. I finished my first exam yesterday.
4. The professor of computer science wrote me a letter of recommendation.
5. Yesterday I helped my sister.
6. Humayun was born in Kabul.
7. Babur wrote a biography, called “Baburnama”, in the Chagatai language.